

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Libellvs De Angelo Cvstode R. P. Francisci Albertini Soc. Iesv Theologi

Albertini, Francesco

Coloniae Agrippinae, M.D.C.XIV

Cap. 9. Quam necessaria nobis sit custodia Angelorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46785](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46785)

CUSTODE. CAP. IX. 75

Perfarum? inquit Greg. Angelus bo- *Gr. l. 17.*
 nus q̄ præsideret Persiæ tametsi hæc *mor c. 8.*
 hominibus sceleratis & idololatri *Theo in*
 redundaret. Cæterum Angelus hic *c. 10. Dã.*
 Persiæ, restitit Archang. Gabrieli, q̄ *V. D. Th.*
 Deus voluntatem suam nondum ex- *a. 1 q̄ 113*
 presserat. Vn° liberationē populi I- *Sanctæ*
 srahelis vrgebat, tum quia piculum *contentio*
 erat, nè quidã illorũ malo idolola- *inter An-*
 trarũ exẽplo cultũ veri Dei desere- *gelũ Per-*
 rēt tũ quia multorũ innocẽtia & sã- *sia, &*
 ctitas huiusmodi supplicium mini- *Angelum*
 mē promerebatur. Alter nimirũ An- *Populi*
 gel° Persiæ retardabat, q̄a moribus *Hebræi.*
 & cõuersatione sancti illi° populi *V. Perer.*
 multi Persiæ alioquin infideles & I- *c. 10. Dã.*
 dololatrẽ ad verã fidẽ cõuertebãtur. *Virg ad*
 Atq; ita precib° & oratione suã a Deo *c. 12. A-*
 obtinuit, vt liberatio Hebrẽi populi *pac. com-*
 vigin. & vno dieb° procarstinaretur. *ment. 1.*
sect. 17.

CAP. VI. IX.

QVAM NECESSARIA NO-
 bis sit custodta Angelorum.

Vs q; adeò natura p̄ peccatũ de-
 bilitata est, vt nisi Creator De°
 peculiari eã auxilio subleuasset, pr-
 sus defecisset, nunquã finẽ consecu-

D 2 tura

tura, propter quem Deus ad imaginem suam illam condiderat. Quare si prolixo discursu interiorem hanc debilitatem nostram, & externam inferorum hostium resistantiam cōplecti vellem, nullum dicendi finem assequerem. Tantum igitur per paucis quibusdam similitudinibus declarabo, quanta nobis infirmitas ex peccato acciderit; quia hac intellecta facillimè cognoscetur, quàm necesse habeamus auxilijs diuinis, inter quæ non in infimo gradu reponendum est ministerium Angelorum.

*Miseria
hominis
post pec-
catum.*

Alexander Alensis septem miseras ad nos defluxisse ex peccato notat ex morali commentario Beati Gregorij in Iob cap. I: Homo, inquit ille, per peccatum cecidit in septem miseras quæ sunt stultitia, hebetudo, Præcipitatio, timor, ignorantia, duritia, superbia. His debilitate sunt potètiæ motiua & cognitiua. Quamquam verò multi alij Sancti considerando infœlicissimam humanæ Naturæ conditionem post peccatū,
mille

mille alias miseras obseruarint; omnes tamē aut certe maximā earū partem ad septem antedictas quasi ad caput & fontē cæterarū reducunt.

Atque ut à primā initiū sumatur, quæ stultitia excogitari potest enor-
 mior nostra sensualitate? nā leuissi- *Prima*
 mi cuiusq; doloris, aut difficultatis *miseria*
 vitandæ causā, mox ubi ab obiectis *Stultitia.*
 apparenter tantum desiderabilibus
 sese inuitari sentit, sensibus deditur,
 & quā præcipitantia est, in manife-
 stissimā ruinā ipsam pariter Prin-
 cipem Rationem deuoluit. Ideoque *Compa-*
 non immerito comparari potest cū *ratio ele-*
 equo teneri morsus, qui prius gene- *gans.*
 roso bellatori in prælio obsequens,
 si deinde ab hostibus intercipiatur,
 non secus ab his, quàm ante à Do-
 mino suo circumagitur in omnem
 partem, ita ut qui illi insidet, mise-
 rabiliter in medias hostium acies
 inferatur.

Altera
 Altera miseria est debilitas quæ *miseria*
 dam siue obscuritas intellectus; ali- *obscuritas*
 quādo enim, scribit Gregorius, dum *intelle-*
 sublimia intelligendo in elatione *fectus.*

animus erigit, in rebus imis & vilibus graui hebetudine pigrescit. Quã obrem ex naturali siti, quã omnes in nobis experimur sciendi & intelligendi, puenit; vt dũ animũ ad altissimorum fidei mysteriorũ contemplationẽ maximẽ erigimus, eousq; sepe ppter intelligẽtiẽ imbecillitate in lutũ seũũ prolabamur, meritò vt exclamare liceat cum Propheta, Adhæsit pauimẽto anima mea.

*Tertia
inbecilli-
tas partis
inferioris.*

Alterã, nimirum infirmitudo partis inferioris, tertio loco inter miseras nostras à S. Gregorio connumerata omnino similes reddit mortales. Domui, quã spectabili artificio intus forisq; ædificata, fundamentis tamen caret, vt illa quam Dominus in Euangelio constructam fuisse ait super aream: Vnde tota quidem æstare consistere poterit, quando & pluuia rariores sunt, & flumina placidioribus labuntur undis, & venti mitescunt: Appropinquante autem hyeme, erumpente tempestate ventorum & imbrũ, exundantibus fluiijs, ecce tibi male

*Comparatio
sua
pta ab ædificio.*

CUSTODE. CAP. IX. 79

malè fundatum ædificium rimas
 ducit, & continuò in irreparabilem
 ruinam dissoluitur. Talia sunt ædifi-
 cia conscientiarum nostrarum, quæ
 tamse varijs virtutibus ornate sint;
 nihilominus, quia fundantur supra
 debilitatem partis inferioris, quæ
 perpetuæ commotioni obnoxia
 semper ad ruinam propendet, hinc
 deplorando sæpè casu colliditur.
 Atque hoc significasse videtur Iob,
 cum diceret, *Ecce qui ei seruiunt,*
non sunt stabiles. & in Angelis suis re-
perit prauitatem, quanto magis hi
qui habitant domos luteas: qui ter-
renum habent fundamentum, con-
sumentur velut à tinea? vbi S. Gre-
 gori^o, postquã diseruisset de naturã
 Angelica in seipsã mutabili, subij-
 cit: *Luteas; quippe domos habitamus*
qui in corporibus terrenis subsistimus.
Quæ bene Paulus considerans ait, ha-
berimus thesaurum istum in vasis ficti-
libus, & rursus, Scimus quia si ter-
restris domus nostra huius habitatio-
nis dissoluatur, quod ædificationem ex
Deo habemus domum non manufactã.

Iob. 4.

Greg 5.
 mor. c. 27

Terrenum quoque fundamentum est substantia carnis, quod in se sollicitè Psalmista conspexerat cū dicebat: Nō est occultatum os meum à te, quod fecisti in occulto, & substantia mea in inferioribus terra.

*Quarta
superflu-
us timor.*

*Similitu-
do equi
vmbra-
tici.*

Quarta in ordine miseriarum nostrarū est superfluus timor. Quinta Ignorantia. Per illam comparamur equo meticuloso: per hāc equiti inter hostes inermi. Equus si meticulosus est, arma sessori militi parum aut veriùs nihil p̄sunt, quia is calcaribus incitatus tamdiu huc illucque refugit, donec fræno excusso, equitem in terram prostrarit: Idē si vmbromaticus, ad primum sonitū tubæ bellicę, ad primum armorū strepitū, ad primum pugnæ impetū, illico retrocedit, nec vllis aculeis pmoueri potest, vt antrorsū p̄currat. *Quid, n. aliud est animale nostrum in nobis siue caro, quam equus vmbromaticus ad eò, reformidans aspera, quæ pati nō cōsuevit, vt pro illis euadendis nulla discrimina expauescat, imò ad illa plerūq; tanquam ad tuta refugia confugiat;*
inter-

interdum etiam quæ aspera non sunt,
 & quæ omnino nihil habent periculi,
 expauescit præ insania, & nec verbe-
 ribus nec stimulis, vt illis propinquet,
 induci potest. Hoc est quod legitur in
 Psalmo, Trepidauerunt timore, vbi
 non erat timor. Quid autem spiritus
 in nobis aut mens, nisi sessor huius equi
 insidens, & plenam coercionem ipsius
 omnino non habens? Ab altera parte
 si eques inermis, tametsi equus peri-
 tissima manu instructus sit; nihil pro-
 ficitur. Imaginemur nunc sessorem
 à vertice ad plantam vsque prorsus
 inermem supra equum meticulousum
 siue umbraticum. Tales profecto
 nos ipsi sumus propter infoelicem
 copulationem, miseriam, timoris, &
 ignorantiam: Illa ad singulos passus
 animam nostram timoris vanitate
 retardat. hæc (nimirum ignorantia)
 inhabilem reddit, quo minus se ad-
 uersus insidias inuisibilis inimici
 præmuniat, qui mille stratagemati-
 bus dolisque tam fraudulenter subin-
 de intercipit nos, citius, vt circum-
 uenti & victi quam prouocati videa-
 mur.

D 5

Sexta

Quinta
ignorantia.

*Sexta
durities
cordis.*

*Simili-
tudo.*

*Guil. Pt.
risiens. de
Resist. &
uestat.*

Sexta miseria reputatur à S. Greg. stoliditas quædam ac duritia cordis nostri, præ qua propriam salutem quasi studiose negligimus & aspernamur, similes equis duri & callosi oris, qui asperitatem iniecti sibi fræni non sentiunt; ideoq; si contingat eos aliquando exerceri in campo, tanquam à fræno ac lupato liberari, effusissime & manifesto periculo fessoris excurrunt: Ex hac enim peruersitate inquit Guilielm^o Episc. Parisiensis, laborat animale nostrum, sicut & omnibus peruersitatibus vitiatorum equorum, dum enim freno disciplina auerti non potest à concupiscentijs & alijs periculis, ipsum fessorem spiritum dat in medios hostes. Fessor enim insidens equo oris duri, quasi captus est: cum enim freno non pareat, vt auertatur à periculo, & seipsum & fessorem suum dat in hostium captionem. Quidam enim ad eò tardi sunt declinare à periculis, vt prius quàm velint mouere pedem à loco discriminis præda hostium fiant. Propter hoc legitur Ecclesiasticè

Sicuti tertio, Qui amat periculum, in illo peribit.

Non iniuria igitur appellares hominem quoad effectum erga res sensibiles equo teneri oris simile, ut superius probatum est; quoad curam verò propriæ salutis, durum corde, nec d similem equo callosi oris & obstinato.

Septima denique prædictis omnib
gravior damnosiorq; est maledicta
superbia, vnicum illud infinitarum
perturbationum & periculorum a-
nimæ humanæ principium. Hac
inflamur & intumescimus supra nos
ipfos; hæc in conuersatione intra-
ctabilem grauitatem ostentare do-
cet, & in colloquijs seueritatem, quæ
conditioni nostræ non congruit: hæc
dissoluit & incitat ad mille leuita-
tes, omniaque talibus personis qua-
les nos sumus licere persuadet: sug-
gerit conceptus ac verba quibus
facta & virtutes proprias celebran-
tes, celemus vitia: & sicubi ig-
nomia nostra detigitur; vehemen-
tissimum timorem incutit, nè aliquid

*Septima
superbia.*

D de

de æstimationis integritate perdamus. Hæc denique suscitatur intra nos ipsos subinde partem irascibilem, aliquando concupiscibilem aduersus rationem, & inter commotas passiones, mille rixas ac contentiones disseminat.

Hæ igitur sunt miseriæ, in quas homo post peccatum perpetratum prolapsus est, adeò singulæ secundum se graues & intolerandæ, ut vnaquæque hominem miserabilem possit reddere, & Angelicæ custodiæ expetendæ necessitatem illi imponere. Cæterum quo sensu simus, quando supra dictas, & innumeras alias miseriæ quæ prætermittendæ fuerunt, serio contemplamur?

Similitudo explicans miseriam humanam.

Imaginetur quæso vnusquisque, videre se in periculoso statu positum Regem aut ducem aliquem, circumuentum rebellibus ac sediosis subditis, totum inermem, nec vestitum nisi lineo & subtili indufio, infidentem equo aut valde delicato ac facili, aut nimirum duro, umbratico, meticuloso, & obstinato;

& in

& in campo quidem palustri ac lubrico. Quo pacto hic sperare præsumeret, se de manibus circumfrentium inimicorum, nisi cælica folius Dei ope, ereptum iri? Et tamen omnes pro dolor, ad huiusmodi angustias redacti sumus, ut qui à stultâ, cæcâ, præcipiti, timidâ, ignorante, effrâni & rebeli sensuualitate, non tantum crebro ac periculosè seducimur, verum etiam prodimur i copiosissimo exercitui externorum hostium, qui natura non minus ferox quàm fortis, nisi potentiore dextra réfrænaretur, (tantam usque ab exordio Mundi aduersus nos indignationem concepit) vniuersam hominum progeniem ad infernum detraheret

Alia eodem ten-

Eundem hunc statum multò miserum ad viuum delineauit Paderisensis alia comparatione sumpta à Regno aut ciuitate obsessa à numerofo exercitu, & intus plenâ factionibus, conspirationibusq; contra personam Regis, nec defensâ nisi à debilib. & saucijs militibus, ijsque

D 7 pau-

paucissimis: Talis quippe ciuitas minimè conseruari possit, nisi implorata potentissimi Regis ope: cui sponte sese, vt perpetuo tributariam subiugaret. Et perspicuè tamen liquet, animam nostram potissimo exercitu cinctam esse, & infatigabiliter impugnari. *Non habemus* (inquit Apostolus) *colluctationem aduersus carnem & sanguinem, sed aduersus Mundi Rectores tenebrarum harum.* Verum est præterea, hostes hosce intra ciuitatem animæ fouere proditores suos, vnde Paulus *ad Gal. 5.* *Caro concupiscit aduersus spiritum.* Verum tertio, Partem nostram rationalem valde debilem esse, vt superius demonstratum: quæ cum ita sint, sequitur custodiam Angelorum plus quàm necessariam nobis esse, ijsque incomparabiles agendas gratias, vtpote sapientissimis & potētissimis protectoribus nostris, qui ignorantiam & imbecillitatem humanam cœlesti illuminatione & virtute compensant.

Neque

CUSTODE. CAP. IX. 87

Neque hoc solum, sed insuper
præ veteri malignorum spirituum
odio cum iisdem congregantur,
quandoquidem lex Charitatis præ-
cipit, pauperi ac debili succurri à
diuite & robusto, & debita rerum
dispositio exigit teste Ecclesiastico,
vt sit *contra malum bonum*. Hor-
sum interpretatur sanctus Hiero-
nymus textum Abacuc, *superindu-* Abac. 8.
xisti in mari equos tuos conturban-
tes aquas multas (ita videlicet sep-
tuaginta legunt, quod in vulgari
versione habetur, *viam fecisti in ma-*
ri equis tuis in luto aquarum multa-
rum) designans nomine equorum
Angelos ac virtutes coelestes, per
mare verò, præsentem mundum, &
per aquas dæmonē cū toto qui re-
liquus est infernalium potestatum
exercitu. Porrò multi Patres de de-
fensione hac Angelica intelligi vo-
lunt locum Apostol. Ioan. in Apoc. Apoc. 12.
Factum est praelium magnū in cælo,
Michael & Angeli eius praeliabantur
cum dracone, & draco pugnabat,
& Angeli eius, cuius rei notabile
exem-

Exemplum suppeditat nobis Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus in Prato spirituali (qui liber apud Concilium Nicænum secundum in maxima æstimatione fuit) de Abbate Theodosio, qui de se testabatur. Antequam ordiret vitam solitariam, raptus fuit die quadam in Ecstasy, & vidi hominem mira specie, cuius claritas multis partibus candorem solis exuperabat: hic dexterâ me apprehendens, veni inquit, quia in aream tibi descendendum est, ut dimices: atque hæc dicens introduxit me in Theatrum immensæ amplitudinis, quo circumspecto, vidi ab vna parte multitudinem hominum qui albis induti erant, ab altera exercitum non minorem, vestitum nigris, & interea vir quidam inusitata magnitudinis procurrat; cuius horrendus vertex nubes penetrabat. Mox iuuenis, siue Angelus custos (hunc quippe fuisse crediderim) qui principio apparuerat. Age Theodosi, inquit, hoc cum Antagonista in præsens tibi pugnandum est:

Ego

Theodosius Abbas pugna inquit cum demone.

Prat. spiritual. c. 66.

Lippom. in præfa. ad Prat. spiritual. Secund. Synod. act. 4.

Ego igitur quem vel aspectus terribilis gigantis exanimasset, pauere ac trepidare, & clarissimum iuuenem, à quo in palæstram illam deductus fueram talibus verbis flectere & exorare aggressus sum. Quis quæso mortali circumdatus infirmitate cum eiusmodi Aduersario conflagere præsumat? si omnium hominum vires in vnum conflarentur, leuissimum nec quidem illiusictum eluderent. Imò verò respondit inuictus Angelus pugnare te volo & iubeo, quocirca præsto sis, & spem concipe, quia mōx ad pugnae initium succurrā tibi, ac demum confecto prælio, & partā victoriā, caput tuum præparato coelesti diademate coronabo. Vt primum igitur certamen auspiciatus fui, nobilissimus contentionis nostræ iudex ante me stetit, & coronam imposuit. Tunc vniuersa illa atrorum spectatorum acies fremendo & vlulando disparuit, remanente solum alborum cætu, qui infinitas laudes Protectori meo pro cælesti succursu & victo-

*Moyſes
Abbas
vehemē-
tiſſimam
tentatio-
nē vin-
cit.*

*Paratum
Exēpl. 6.
Iob. 40.*

victoria ipſius auxilio reportata occinuit. At maiorem audaciam ac fortitudinem exercuit idem diabolus contra Abbatem Moyſen, qui multis annis in eremo ſanctiſſimē tranſactis, ſemel tandem in ſpiritu-ali pugna tam acriter ab eo tenta-
tus fuit (de cuius incredenda audaciā non immeritò ſcribit B. Iob, *Ecce abſorbebit fluium, & non mirabitur, & habet fiduciam, quod influat Iordanis in os eius*) vltèrius vt ei ſe re-
luſtari poſſe vir ſanctus diffide-
ret, vnde de momento in momen-
tum metuens, nè inſatigabili Tar-
tarei hoſtis impetu frāgeretur, quaſi
deſperabundus per ſolitudinem di-
ſcurſabat, donec diuinā prouiden-
tia incidere in cællam Abbatis Iſi-
dori, cui non ſine lachrymis aper-
uit violentiam tentationis ſuæ, &
quam omnis conſilij expers eſſet,
quo fortiſſimum tentatorem repri-
meret. Ad hæc Iſidorus in preces
ſeſe dare, & Deum flectere, vt
feruum ſuum, à tam potenti ac per-
tinaci

tinaci aduersario liberaret; cum igitur bono temporis spatio orationem perpetuasset, erigens sese, præcepit Moyse, tectum cellæ conscenderet, & oculos conijceret in occidentem: ¶ ait ille, & ecce tibi infinitam multitudinem diabolorum, qui omnes implicabili succensi ira, ignita in eum iacula contorquebant: quare horrendo spectaculo conturbari cœpit, & altissima voce ad Deum exclamare pro diuino auxilio, quia impossibile sibi iudicabat lethifera nequissimorum spirituum tela eludere. Sed Isidorus Abbas confortans eum, nē timueris inquit, Frater mi, propter ea quæ in Occidente conspicatus es, sed deinceps ad Orientem respice: quamobrem Moyses vertit faciem, & vastissimum exercitum Angelorum conspexit, qui sole splendidiore ad hoc solum armati apparebant, vt milites CHRISTI in spiritualibus prælijs tuerentur. Simillima profectò, visio alteri illi Prophætæ Elisæi, qui ad de-

ad defensionem suam contra Regem Soriæ, qui dæmonem denotat, accelerare vidit de monte equos & currus igneos. Præfato itaque spectaculo recreatus Moyſes Abbas ad Cellam suam reuersus est, & omnè ab illa hora tentationem vtiq; Angelorum quos viderat præsidio fultus, generosissime superauit. Vnde rationabiliter cum Doctore quodam affirmare possumus terram abundare remedijs, quia plena est laqueis, alludèdo scilicet ad frequentiam Angelorum, qui in custodiâ hominum, tot hostibus & laqueis expositorum iucessabiliter occupantur.

CAPVT X.

DE VIRIBVS AC DESIDERIO que Angeli homines custodiunt, & quam conueniens sit, eos vitæ nostræ & actionibus præsidere.

PRAEMISSO capite sermonem habuimus de miserijs natis ex radice peccati, ex quibus doce-